

“ ปัญหาที่ข้าพเจ้าพบเจอในการ
ฟื้นฟูกิจการอย่างหนึ่งคือ จะรู้ได้อย่างไร
ว่าบุคคลที่มาขอรับชำระหนี้ในคดีฟื้นฟู
กิจการนั้นเป็นเจ้าของที่แท้จริงหรือไม่ ”

เจ้าหนี้ที่แท้จริงในคดีฟื้นฟูกิจการ

สุวิทย์ อิงภาดร

หลัก การและเหตุผล ในการฟื้นฟูกิจการ คือ ต้องการให้กิจการของลูกค้าที่มีปัญหาทางการเงิน แต่ไม่ถึงขั้นที่มีหนี้สินล้นพ้นตัวที่ทำให้ลูกค้าต้องล้มละลาย ได้รับการเยียวยาจากเจ้าหนี้ โดยเจ้าหนี้ยินยอมให้ความช่วยเหลือทางการเงินแก่ลูกค้า ในขณะเดียวกันก็ให้ความคุ้มครองแก่เจ้าหนี้ที่ให้ความช่วยเหลือทางการเงินดังกล่าว สามารถได้รับชำระหนี้อย่างเป็นธรรม กระบวนการฟื้นฟูกิจการจึงเป็นช่องทางหนึ่งที่ทำให้โอกาสลูกค้าสามารถฟื้นฟูกิจการหรือฐานะของตนได้

ฝ่ายลูกหนี้ เมื่อมีความประสงค์เข้าฟื้นฟูกิจการแล้ว ลูกหนี้ต้องมีความจริงใจในการฟื้นฟูกิจการ โดยการเปิดเผยกิจการของลูกหนี้ บรรดาทรัพย์สินและหนี้สินของลูกหนี้ทั้งหมดว่า เป็นอย่างไรบ้าง ถึงได้มีหนี้สินมากมาย เพื่อให้ผู้ทำแผนฟื้นฟูกิจการ สามารถที่จะทำแผนฟื้นฟูกิจการได้ตรงกับปัญหาที่เกิดขึ้น กับกิจการของลูกหนี้ ที่จะทำให้ผู้บริหาร สามารถบริหารจัดการกิจการ และทรัพย์สินของลูกหนี้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้การฟื้นฟูกิจการสำเร็จผล คำชี้แจงที่ลูกหนี้ที่ต้องเปิดเผยให้ทราบ เช่น กิจการของลูกหนี้มีอย่างไร, สินทรัพย์ หนี้สิน ภาระผูกพันต่างๆ ที่ลูกหนี้มีต่อบุคคลภายนอก เป็นอย่างไร, ทรัพย์สินที่ได้ให้ประกันแก่เจ้าหนี้มีอะไรบ้าง, ทรัพย์สินอื่นที่อยู่ในความยึดถือของลูกหนี้มีอย่างไร, การเป็นผู้ถือหุ้นในบริษัท หรือนิติบุคคล หรือเป็นหุ้นส่วนในห้างหุ้นส่วนอื่นๆ มีหรือไม่, ชื่อ อาชีพ ที่อยู่ ของเจ้าหนี้ทั้งหลาย, ชื่อ อาชีพ ที่อยู่ของผู้เป็นลูกหนี้ของลูกหนี้, ทรัพย์สินที่จะตกเป็นของลูกหนี้ในภายหน้า เป็นต้น

ฝ่ายเจ้าหนี้ เมื่อกิจการของลูกหนี้เข้าสู่การฟื้นฟูกิจการแล้ว เจ้าหนี้ เป็นผู้ใช้อำนาจเข้าควบคุมดูแลกิจการของลูกหนี้ เพื่อให้กิจการของลูกหนี้ดำเนินการต่อไปได้ และบรรดาเจ้าหนี้สามารถได้รับชำระหนี้อย่างเป็นธรรม การใช้อำนาจเข้าควบคุมดูแลกิจการนั้น ในกระบวนการฟื้นฟูกิจการสามารถกระทำได้ เช่น การพิจารณาแต่งตั้งผู้ทำแผน, การพิจารณาแผนฟื้นฟูกิจการ, การพิจารณาผู้บริหารแผน การใช้อำนาจดังกล่าวต้องกระทำด้วยความเป็นธรรม กับเจ้าหนี้ทั้งหลายไม่ว่าจะมีหนี้มากหรือน้อย หรือหนี้มีหลักประกันหรือไม่ก็ตาม รวมถึงการให้ความเป็นธรรมกับฝ่ายลูกหนี้ด้วย

การฟื้นฟูกิจการ ฝ่ายลูกหนี้ก็ดี ฝ่ายเจ้าหนี้ก็ดี ต่างฝ่ายต่างใช้สิทธิ และอำนาจของตนเพื่อให้

ได้ประโยชน์สูงสุด ในการฟื้นฟูกิจการ ย่อมเกิดความเห็นที่ไม่ตรงกัน ศาล จึงทำหน้าที่ถ่วงดุลอำนาจของทั้งสองฝ่าย เพื่อไม่ให้เกิดการได้เปรียบเสียเปรียบกัน

สำหรับ การได้รับชำระหนี้ของเจ้าหนี้ นั้น จะได้รับชำระหนี้อย่างเป็นทางการหรือไม่ ขึ้นอยู่กับแผนฟื้นฟูกิจการ ที่ผู้ทำแผน นำเสนอต่อที่ประชุมเจ้าหนี้ เพื่อให้พิจารณาและลงมติเห็นชอบกับแผนฟื้นฟูกิจการนั้น ซึ่งแผนฟื้นฟูกิจการ จะมีเนื้อหาที่กำหนดไว้เป็นแผนการ หรือโครงการ มีขั้นตอนที่ จะจัดกิจการของลูกหนี้ เพื่อให้กิจการของลูกหนี้สามารถฟื้นฟูได้ และได้กำหนดหลักเกณฑ์การชำระหนี้ การยึดกำหนดเวลาชำระหนี้ การลดจำนวนหนี้ลง รวมถึงการจัดกลุ่มเจ้าหนี้ ซึ่งเจ้าหนี้ จะได้รับความเป็นธรรมหรือไม่ จึงอยู่ที่แผนฟื้นฟูกิจการทั้งสิ้น เจ้าหนี้ซึ่ง เป็นผู้ควบคุมแผนฟื้นฟูกิจการ ตั้งแต่ยอมรับแผน จนถึงทำการสอดส่องการปฏิบัติงานตามแผนฟื้นฟูกิจการหรือไม่ เจ้าหนี้ จึงเป็นผู้พิจารณาแนวทางในการฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้

เมื่อเจ้าหนี้ เป็นผู้ที่มีอำนาจพิจารณาแนวทางการฟื้นฟูกิจการ ซึ่งกระบวนการฟื้นฟูกิจการการใช้อำนาจโดยเจ้าหนี้ ใช้วิธีการโหวต หรือการลงคะแนนเสียง เจ้าหนี้รายใดมีหนี้มากเสียงก็มีจำนวนมากด้วยตามหนี้ที่ตนมี ดังนั้น จำนวนยอดหนี้ของเจ้าหนี้แต่ละรายจึงมีความสำคัญมากในการฟื้นฟูกิจการ ปัญหาที่ข้าพเจ้าพบเจอในการฟื้นฟูกิจการอย่างหนึ่งคือ จะรู้ได้อย่างไรว่าบุคคลที่มาขอรับชำระหนี้ในคดีฟื้นฟูกิจการนั้นเป็นเจ้าหนี้ที่แท้จริงหรือไม่

ในทางปฏิบัติแล้ว ผู้ที่จะรู้ว่าใครเป็นเจ้าหนี้ที่แท้จริง คือลูกหนี้ และผู้ทำแผนฟื้นฟูกิจการ ซึ่งได้ข้อมูลมาจากลูกหนี้ เพื่อมาทำแผนฟื้นฟูกิจการ

ส่วนในทางกฎหมาย แล้ว ผู้ทำการตรวจสอบว่าใครเป็นเจ้าของที่แท้จริงหรือไม่ นั้น กฎหมายกำหนดให้ เจ้าหนี้ ลูกหนี้ หรือผู้ทำแผน เป็นผู้ตรวจสอบทั้งความเป็นเจ้าหนี้ที่แท้จริง และจำนวนหนี้ ถ้าเห็นว่าไม่ใช่เจ้าหนี้ หรือจำนวนหนี้ไม่ถูกต้อง สามารถโต้แย้งได้ภายใน ๑๔ วันนับแต่วันที่พ้นกำหนดระยะเวลายื่นคำขอรับชำระหนี้

ในการตรวจสอบทางกฎหมาย โดยฝ่ายเจ้าหนี้นั้น ระยะเวลาตามที่กฎหมายกำหนดให้ นั้น ถือเป็นเรื่องลำบากที่จะตรวจสอบได้ เพราะ เจ้าหนี้ไม่เคยรวมบริหารกิจการของลูกหนี้มาก่อนไม่สามารถรู้ว่าลูกหนี้ไปเป็นหนี้ใครอยู่บ้าง ระยะเวลาที่กฎหมายให้ ๑๔ วัน ถือว่าเป็นเวลาที่น้อยมาก เนื่องจากเจ้าหนี้ที่ได้ยื่นคำขอรับชำระหนี้มีจำนวนมาก และไม่มีขั้นตอนการส่งคำขอรับชำระหนี้ให้แก่เจ้าหนี้ เพื่อให้เจ้าหนี้ได้ทราบ ดังนั้น ถ้าเจ้าหนี้ต้องการจะตรวจสอบความเป็นเจ้าหนี้ระหว่างกันเอง ต้องไปทำการตรวจดูที่กองฟื้นฟูกิจการเอง แต่ถ้าเป็นฝ่ายลูกหนี้ หรือผู้ทำแผนแล้ว ระยะเวลาที่กฎหมายกำหนดให้ถือว่าพอเพียงแก่การตรวจสอบ เพราะลูกหนี้มีข้อมูลการเป็นเจ้าหนี้อยู่ในมือแล้ว เพียงแต่ตรวจสอบรายชื่อผู้ยื่นคำขอรับชำระหนี้ของเจ้าหนี้ และจำนวนหนี้ที่ได้ยื่นคำขอรับชำระหนี้ว่าตรงกับข้อมูลที่มีอยู่หรือไม่ ก็จะทราบได้แล้ว ดังนั้นโดยปกติแล้ว การตรวจสอบทางกฎหมายโดยฝ่ายเจ้าหนี้จึงไม่ค่อยได้เกิดขึ้น แต่จะเกิดขึ้นจากฝ่ายลูกหนี้ทั้งสิ้น

แต่เมื่อกฎหมายได้ให้สิทธิเจ้าหนี้ให้ทำการตรวจสอบตนเองได้แล้ว ถ้าเจ้าหนี้จะใช้สิทธิในการตรวจสอบตนเองแล้ว จะทำอย่างไรได้ทันในระยะเวลาเพียง ๑๔ วัน โดยไม่มีการส่งสำเนาคำขอรับชำระหนี้ของเจ้าหนี้แต่ละคนให้เจ้าหนี้ให้ตรวจสอบ มีหนทางเดียว คือ ไปขอดูได้จากเจ้าพนักงาน

พิทักษ์ทรัพย์โดยตรง ส่วนการโต้แย้งคัดค้านเจ้าหนี้ตามคำขอรับชำระหนี้ตามกฎหมายฟื้นฟูกิจการ กฎหมายก็ไม่ได้กำหนดไว้ว่าการโต้แย้งนั้นต้องทำอะไร ไม่เหมือนการทำคำให้การต่อผู้คดีอย่าง คดีแพ่ง ซึ่งจะมีหลักเกณฑ์ ที่เคร่งครัดกว่า

สำหรับเรื่องที่ข้าพเจ้าได้เข้าไปอยู่ในกระบวนการฟื้นฟูกิจการนี้ เข้าไปในฐานะตัวแทนของฝ่าย เจ้าหนี้ เกิดข้อสงสัยว่า เจ้าหนี้ที่ได้ยื่นคำขอรับชำระหนี้ไว้ เป็นเจ้าหนี้ที่แท้จริงหรือไม่ และจำนวน หนี้ที่ยื่นคำขอรับชำระหนี้ นั้น ถูกต้องเพียงไร เจ้าหนี้ที่ข้าพเจ้าเข้าไปเป็นตัวแทนอยู่จะได้รับความเป็น ธรรมในการได้รับชำระหนี้หรือไม่ ข้าพเจ้าจึงได้ใช้สิทธิตามที่กฎหมายให้ฝ่ายเจ้าหนี้สามารถตรวจสอบ หนี้กันเองได้ จึงได้เข้าไปทำการตรวจสอบคำขอรับชำระหนี้ของเจ้าหนี้รายอื่นด้วย หลังจากตรวจสอบ แล้ว โต้แย้งความเป็นเจ้าหนี้ไป ๒ ราย ซึ่งอ้างว่าเป็นมูลหนี้ทางการค้า โดยเจ้าหนี้เป็นบริษัทใน ต่างประเทศ มียอดหนี้จำนวนสูง และมีการโต้แย้งยอดหนี้กับเจ้าหนี้อีกบางราย ปรากฏว่า เจ้าหนี้ ๒ รายที่อ้างว่าเป็นมูลหนี้ทางการค้า นั้น ลูกหนี้มิได้โต้แย้งไว้ ภายหลังจากที่ข้าพเจ้าได้ทำการโต้แย้ง ไว้ เจ้าหนี้ทั้ง ๒ รายนั้น ได้ทำการถอนคำขอรับชำระหนี้ออกไป ต่อมาข้าพเจ้าได้พูดคุย กับลูกหนี้ ถึงหนี้ทั้ง ๒ รายนั้น ลูกหนี้ตอบว่า ลูกหนี้เคลอไม่ได้ดูหนี้รายนี้เลย ข้าพเจ้าได้แต่สงสัยว่า ลูกหนี้เคลอ จริง หรือ ร่วมกับเจ้าหนี้ทั้ง ๒ รายนั้น เพื่อให้เป็นฝ่ายได้เปรียบในการใช้อำนาจควบคุมดูแลแผนฟื้นฟู กิจการของลูกหนี้ ข้าพเจ้า จึงขอยกไว้เป็นข้อสังเกตในการทำคดีฟื้นฟูกิจการต่อไป